30. augustil toimus Washingtonis Balti-USA tippkohtumine, kui Ameerika Ühendriikide riigipea Barack Obama kohtus Valges Majas Eesti, Läti ja Leedu presidentide Toomas Hendrik Ilvese, Andris Bērziņši ja Dalia Grybauskaitėga.

Kohtumine rõhutas Ameerika Ühendriikide ja Balti riikide vahelisi tugevaid sidemeid, mille aluseks on meie ühised väärtushinnangud, ideaalid ja huvid. Kohtumise eel sõnastas Valge Maja veelkord USA ja Eesti kui NATO liitlaste ja üleilmsete partnerite koostöö olulisemad valdkonnad. Alljärgnevalt refereerime neid.

Eesti ja USA peavad oluliseks **NATO võimekuse säilitamist** ja kinnitavad oma pühendumust Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele. Ühena vähestest NATO liitlastest täidab Eesti alliansi eesmärki hoida kaitsekulutusi vähemalt 2% juures SKPst.

Eesti ja USA on NATO juhitavate rahvusvaheliste julgeolekuabijõudude **Afganistani missiooni** kindlad toetajad. Eestil on praegu Afganistanis, peamiselt Helmandi provintsis, üle 160 sõduri, erioperatsioonide üksused ja koolitajad või tsiviilnõunikud. Eesti on lubanud toetada ka NATO mittesõjalist missiooni pärast 2014. aastat. Eesti annab 2013. aastal Afganistanile 1,4 miljonit dollarit arenguabi ning on lubanud aastatel 2015–2017 toetada Afganistani julgeolekujõudusid 500 000 dollariga aastas. Tallinn on üks peamisi sadamaid põhjapoolses varustusvõrgus (Northern Distribution Network
), hõlbustades varustuse transporti koalitsioonivägedele Afganistanis ja sealt tagasi.

Eesti on **küberjulgeoleku** küsimustes USA-le üks keskse tähtsusega liitlasi ja selle valdkonna tunnustatud liidreid. USA-Eesti kahepoolsed küberjulgeolekualased suhted hõlmavad ühiseid jõupingutusi sellistes valdkondades nagu võrgukaitse, arenduskoostöö, küberkuritegevuse tõkestamine, strateegiliste tegevuspõhimõtete koordineerimine, internetivabadus ja küberhariduse edendamine. Eesti ja Ühendriikide infoturbeintsidentidega tegelevad üksused (CERT) suhtlevad omavahel tihedalt, et küberintsidentidele tõhusalt reageerida.

Kaitse- ja julgeolekukoostöös osalevad Ameerika Ühendriikide ja Eesti sõdurid ühistel ja mitmepoolsetel õppustel, nagu BALTOPS, SABER STRIKE ja STEADFAST JAZZ 13. Lisaks saavad Eesti sõdurid ja kaitseväelased Ameerika Ühendriikides tehnilist koolitust ja strateegiaalast haridust. Mullu koolitati Marylandi rahvuskaardi abil Eesti helikopteripiloote, et

toetada meditsiinilist evakuatsiooni Afganistanis.

NATO liitlastena peavad Ameerika Ühendriigid ja Eesti oluliseks teineteise kaitset ning nad teevad koostööd kriitilistes piirkondades kõikjal maailmas. Eestis asub NATO küberkaitsekeskus, mis toimib küberjulgeolekuteemaliste teadmiste varamuna.

Arengukoostöös pakub Eesti arenguabi e-riigi, küberjulgeoleku ja kodanikuühiskonna vallas, tuginedes oma üleminekukogemusele ja teadmistele küberjulgeoleku alal. Eesti toetab koostöös Ühendriikidega Moldovas ja Gruusias arendusprojekte USA välisministeeriumi fondi Emerging Donor Challenge Fund
kaudu, ning annab Tallinnas asuva Idapartnerluse Keskuse kaudu nõu idapartnerlusega hõlmatud riikidele ja teistele areneva demokraatiaga riikidele.

Eesti on koos USA-ga **internetivabaduse** edendamiseks koostööd tegevate riikide koalitsiooni aktiivne liige. Koalitsiooni praeguse juhina korraldab Eesti 2014. aasta kevadel Tallinnas järgmise ministrite kohtumise. USA ja Eesti osalevad ka digitaalvabaduse kaitsjate sihtfondis. Fond annab erakorralist abi autoritaarsetes riikides elavatele internetikasutajatele, kes on internetis oma universaalsete õiguste rahumeelse kasutamise tõttu ohus.

USA ja Eesti juhivad ühiselt **uute demokraatlike riikide ja nende juhtide nõustamise võrgustikku LEND** (Leaders Engaged in New Democracies). Tegemist on tehnoloogiaplatvormiga, mis viib noore demokraatiaga riikide olulisemaid juhte kokku demokratiseerimise asjatundjatega kogu maailmas. Demokraatlike riikide kogukonna egiidi all tegutsev võrgustik vahendab riigijuhtide, sealhulgas endiste presidentide, peaministrite ja ülemkohtunike teadmisi kümnetes riikides.

2011. aastal sõlmisid Ameerika Ühendriigid ja Eesti põlevkivialase koostöölepingu, et edendada teadusuuringuid selles valdkonnas. **Energiajulgeoleku** puhul on olulised Eesti suured põlevkivivarud, millest riik saab umbes 87 protsenti tarbitavast elektrist ja mis tagavad märkimisväärse energiasõltumatuse.

Eesti on väljendanud tugevat toetust läbirääkimistele **EL-USA kaubandus- ja investeerimispartnerluse kokkuleppe**
üle. Kokkuleppe eesmärk on kiirendada majanduskasvu USA-s ja EL-is ning luua uusi töökohti

lisaks enam kui 13 miljonile töökohale, mis Ameerikas ja EL-is on Atlandi-ülese kaubanduse ja investeerimistegevuse toel juba loodud.

Haridusalase vahetusprogrammi, Fulbrighti programmi rakendamise algusest Eestis möödus mullu 20 aastat. Fulbrighti programmi kaudu on USA-s õppinud, õpetanud või teadustööd teinud üle 160 eestlase. Eestis on möödunud 20 aasta jooksul Fulbrighti stipendiumi toel õppinud, õpetanud või teadustööga tegelenud üle 170 Ameerika üliõpilase ja teadlase.

1991. aastast alates on 540 eestlast osalenud USA välisministeeriumi peamises **erialases vahetusprogrammis**
International Visitor Leadership Program
, mille kaudu tuuakse välisriikidest erivaldkondade praeguseid ja esilekerkivaid juhte Ameerika Ühendriikidesse. Lisaks osales eelmisel aastal umbes 730 eestlast eraviisiliselt rahastatud erialastes vahetustes Ameerika Ühendriikidega, sealhulgas programmides
Summer Work Travel
,
Intern
,
Short Term Scholar
ja
Au Pair
.

Teaduskoostöö vallas sõlmisid USA ja Eesti 2008. aastal teadus- ja tehnoloogiaalase koostöö lepingu, mille kohaselt peetakse esmatähtsaks koostööd sellistes valdkondades nagu keskkonna- ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse, mereteadus, energeetika, kosmos, HIV/AIDS, inseneriteadus ja kestlik areng. Eesti ja USA osalevad ka keskkonnaõppe programmis GLOBE (Global Learning and Observation to Benefit the Environment
). 81 Eesti kooli kogub andmeid pinnase, biomeetria ja hüdroloogia kohta, mis laaditakse USA teadlaste jaoks üles NASA kodulehele.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229